आभासका कविता

‘भूगोलमाथि उभिएको जैतुन’कासाथ

अनन्त तिर्खा

समर्पण

बा चतुर्भुजमा
जसको एउटा भुजा
अब
म भएर बाँचेको छु
र
आमा सुमित्रामा
जसको
पीडाको भऱ्याङ् हुँदै
म यस धर्तीमा ओर्लेको हुँ ।

सोनु, मैनबत्ती निभ्ला है

आकाशले
भरखर घुम्टो खोलेको छ
क्षितिजबाट
भरखर बास्ना ओर्लेको छ
म गोधूलिको यात्रामा निस्कँदै छु
सोनु
कोठाको मैनबत्ती निभ्ला है

मैले
मैन नजिकै
सपनाको फाइल राखेको छु
फाइलभरि
असङ्ख्य सपना सँगालेको छु
सपना देख्नु
कमजोरी हो भने
मैले
धेरै कमजोरी साँचेको छु
ती सबैलाई पढ्न
आखिर उज्यालो नै चाहिन्छ
अहिले
झ्यालको चुकुल खुलै छ
म गोधूलिको यात्रामा निस्कँदै छु
सोनु
कोठाको मैनबत्ती निभ्ला है

मन
अँध्यारो गुफा हो
यस भित्र
करूणा र घृणा सँगसँगै अट्न सक्छन्
यदि
मनबाट
करूणा हराइ भने
मान्छे पशु हुनेछ

हेक्का राख
मनको कुनाबाट
करूणा हराउली

मनबाट
घृणा हरायो भने
असल र खराबमा भेद रहने छैन
सम्झना राख
मनको कुनाबाट
घृणा हराउला

हेर त !
अहिले कोठामा मैन छ
र त उज्यालो छ

नजिकै
मैनको फेदमै
अँध्यारो पनि सँगै छ

सोनु
यही मैनको जलन, जीवन हो
अँध्यारो
उज्यालो
यो सबै यात्रा हो

सोनु
तिमीलाई थाहा छ
यात्रामा निस्कनेको कुनै टुङ्गो हुँदैन
यात्रा
अनन्त युद्ध हो
म अहिले
युद्धमा निस्कँदै छु
गोधूलिको यात्रामा निस्कँदै छु

सोनु
कोठाको मैनबत्ती निभ्ला है ।

बाँसुरी वादिका

म मेरो बाँसुरी फुकेर
देह शान्त पारिरहिछु
मेरो बाँसुरीको स्वरसँगै सुरेली खेलेर
मलाई मन पर्ने मेरो गीत
मेरो ओठसम्म चुम्न आइरहेछ

म मेरो बाँसुरी फुकेर
दुःख र पीर पोखिरहिछु
मेरो बाँसुरीको गुञ्जनसँगै चिप्लेटी खेलेर
मेरो खुसी
मेरो ओठसम्म चुम्न आइरहेछ

म मेरो बाँसुरी फुकेर
पर्खाल लगलग कँपाइरहिछु
मेरो बाँसुरीको स्वरसँगै पीङ् खेलेर
एउटा नवजवान योद्धा
मतिर आइरहेछ
ऊ मेरो ओठ चुम्नभन्दा
पर्खाल चिरा चिरा पार्न चाहिरहेछ
यसमा म छक्क परेकी छुइन
म जे खोज्दैछु
ऊ त्यही गरिरहेछ

पूरा आकाश प्रतिध्वनित हुने गरी
म मेरो बाँसुरी फुकेर
देह शान्त पारिरहिछु ।

दृष्टि

मैले टोपी फेरेँ
र फेरेँ मथिँगलका अनेकौँ कचिँगलहरू
सम्यक् भएर यात्रामा निस्केँ

सोचेँ–
मेरा पुराना मांसकोष मरिसके/मरिरहेछन्

म विलकुल
वर्तमान झैँ छर्लङ्ग छु
ताजा छु

दोबाटोमा
पुरानो मित्र भेटेँ
उसको पहिलो वाक्य–
“अरे यार तँ त जस्ताकोतस्तै छस् ।”

मौन वार्ता

(आन्दोलित पवित्र मनहरुलाई)

म समयसित
मौन वार्ता गरिरहेछु
मेरी प्रियतमा
तिमी मौनता भङ्ग नगर

सौम्य छन् तिम्रा आँखा
सागरमा पनि लहर छैन
म समयसित
सुस्तरी साउती खेलिरहेछु
अहिले
म तिम्रो आँखाको शान्तिमा डुबिरहेछु
शान्त सागरमा हराइरहेछु
विन्ति प्रियतमा
तिमी मौनता भङ्ग नगर

आँखामा आँसु बोकेर
एकहुल परेवाहरु
मेरो शीरमाथि उडिरहेछन्
म सुकोमल मखमली रुमाल खोजिरहेछु
आँसुले थाकिसकेँ म
रोदनले थाकिसकेँ

यतिबेला मेरो परिवेश
ममाथि शङ्का व्यक्त गरिरहेछ
औँला ठड्याइरहेछ
मेरो हिम्मतमाथि

तर म मौन छु
त्यसैले आन्दोलित पनि छु

अहिले म
आफैँसित मौन आन्दोलन गरिरहेछु
विन्ति प्रियतमा
तिमी मेरो मौनता भङ्ग नगर ।

त्यो को आइरहेछ ?

टाउकोमाथि टोपी
र टोपीभित्र मथिँगल
मथिँगलमा
अनेकौं अमूर्त चित्र
र निधारमा
तिनै चित्रका सहीछाप
विलकुल मेरो हुलियासँग मेलखाने
म जस्तै
मतिर
त्यो को आइरहेछ ?

नकमाथि चस्मा
र चस्माभित्र निर्दोष आँखा
आँखामा
अनेकौं अधुरा सपना
र निधारमा
तिनै विफल सपनाका किरमिर रेखा
विलकुल मेरो हुलियासँग मेलखाने
म जस्तै
मतिर
त्यो को आइरहेछ ?

छातीमाथि सुनको सिक्री
र छातीभित्र मुटु पनि
मुटुमा
अनेकौं आगोका झिल्का
र निधारमा
त्यही आगोको राप
विलकुल मेरो हुलियासँग मेलखाने
म जस्तै
मतिर
त्यो को आइरहेछ ?

पृथ्वीमाथि पाइताला
र पाइतालामा
अनेकौं अचकल्टा यात्रा

सधैँ
अर्काको इच्छाको यात्री
एउटा स्वचालित बुँख्याचा
विलकुल मेरो हुलियासँग मेलखाने
म जस्तै
मतिर
त्यो को आइरहेछ ?

भन मित्र
म जस्तै
मतिर
त्यो को आइरहेछ ?

आजभोलि आकांक्षा

आजभोलि आकांक्षा
किन यसरी चम्केको

लाग्छ कहिले
फूल भएर फुलूँ
र ढपक्क ढाकूँ प्रिय धरतीलाई
अरु केही नसके
अलिकति सुगन्ध छर्न सकिन्थ्यो

लाग्छ कहिले
आकाश भएर फैलिऊँ
र काखमा लपेटूँ सिङ्गै पृथ्वीलाई
अरु केही नसके
अलिकति छहारी भर्न सकिन्थ्यो

हैन
आजभोलि आकांक्षा
किन यसरी चम्केको

लाग्छ कहिले
आकाश पनि हैन
आगो भएर दन्कूँ
र खर बाले झैं बालिदिऊँ
आफैं भित्रको नामर्दीलाई ।

अझै सम्झना छ; अँध्यारो बढारिएको

बाबु, मलाई बिर्सिस् कि कसो ?
अमाहरुको एउटा प्रश्न.......

बिर्सेर पनि
बिर्सि नसक्नु रहेछ आमा !

त्यो क्षण
जब
मेरो मस्तिष्कमा
चिन्ताको बीउ पनि थिएन
जब
पाइलाले माटो छामेकै थिएनन्

त्यस बखत
मलाई एउटा न्यानोले
छोप्ने गर्थ्यो
त्यो न्यानो
अझै सम्झना छ
तिमी
चोलोका तुना खोल्थ्यौ
एउटा सुगन्ध चल्थ्यो
त्यो सुगन्ध पनि
सम्झना छ

जब म
आँगन नाप्न
मुस्किलले सिक्तै थिएँ

मेरो कलिलो मुठीभित्र
एउटा औंला हुने गर्थ्यो
त्यसले छोडेको काउकुती
अझै सम्झना छ
यदाकदा
घाउ हुने गर्थ्यो औंलामा
औंलाको घाउ पनि
सम्झना छ

जब म
दौंतरीसित रम्दै गरेको हुन्थैं

तिमी
वनका काढाँमा
हात दर्फराउँदै हुन्थ्यौ सायद
फर्कंदा
तिमीले बोकेको पत्करको भारीमाथि
गुराँसका थुँगा हुन्थे
ओठमा गुराँस जस्तै मुस्कान

जब
साँझ पर्थ्यो
तिमी दियो सल्काउँथ्यौ

दियो
तिमीले कसिँगर बढारेझैं
मझेरीको सबै अँध्यारो बढारिदिन्थ्यो

आमा !
सम्झना छ
दियो र तिम्रो सामिप्य
अझै सम्झना छ ।

बैँस

घोप्टे काँडाबीच फुलेको
एउटा
नाजुक फूल
जसको मनमोहक सुगन्धले
हरेक बैँसालु मन पग्लन्छ
र फूल टिप्ने चटारोमा
पटक पटक दर्फरिन्छ ।

भूगोलमाथि उभिएको जैतुन

(नेल्सन मण्डेलालाई समर्पित)

मण्डेला
भूगोलमाथि उभिएको
एउटा जैतुन

सिङ्गो पृथ्वी ढाकेका छन्
यसका हाँगाले

फैलेका छन् यसका जरा
अनन्त गहिराइसम्म
भूगोलको अन्तर मुटुसम्म
मस्तिष्कसम्म
चेतनासम्म

जहाँ
लाभा उम्लिरहन्छ हरक्षण
र भुइँचालो गैरहन्छ हरपल ।

हिरोशिमाका परेवा

जब म
एकान्तमा बसेर
मुरली बजाउन थाल्छु
हिरोशिमाका परेवा
मेरो सामु आउँछन्
वमले छिया छिया भएका
शरीरका मासु देखाउँछन्

आँसुले भिजेका
पँखेटा फट्कार्छन्
आँसुले सेचन गरिदिन्छन्
मेरो शरीर

जब म
एकान्तमा बसेर
मुरली बजाउन थाल्छु
नागासाकीका युवतीहरु
नवजात शिशुका लाश लिएर
मेरो सामु आउँछन्
निभिसकेका आश लिएर
मेरो सामु आउँछन्

चिच्याउँछन्

तिनको चिच्याहट
मेरो मुरलीको स्वरसित प्रतिध्वनित हुन्छ

बन्छ मुटु छुने गीत

म शान्त; एकान्तमा बसेर
फेरि थाल्छु मुरली बजाउन ।

विद्रोह भएछ भित्रभित्रै

अस्तिसम्म यो आरु
विधवा जस्तै
ठिङ्ग उभिएथ्यो बारी छेउमा

मेरो मन हुँडलिएथ्यो घट्ट झैं
निराशाले
एउटा गीत गाइथी
र घाँटीमा भक्कानो पारी गएथ्यो
त्यसको मूर्च्छनाले

अहिले देख्दैछु
त्यसको पनि यौवन चढेछ, एकपटक फेरि
मौलाएछ सायद इच्छा

विद्रोह भएछ भित्रभित्रै
आरु फुलेछ
ऊ, आफ्नो प्रेमी भेट्न
बाहिर टुसाइछ त्यसकी मुना ।

माटो मुनिको बीउ

म माटो मुनिको बीउ
भरखरै एउटा कोमल हातबाट रोपिएको छु
खुला आकाश र उज्यालोसित बिछोडिएको छु

सिर्जना गर्न अँध्यारो पनि पिउनु पर्दोरहेछ
म अहिले
धरतीभित्रै
अँध्यारो पिएर बाँचेको छु
यतिबेला
आफ्नो भन्नु-
आफैंभित्रको पीडा छ

मलाई थाहा छ
यही पीडाले
मलाई उमार्न सक्छ
यो पनि थाहा छ
यही पीडाले
मैलाई मार्न सक्छ।

मेरो हृदय

प्रिय मान्छे !
म तिम्रा सामु सपथ खान्छु
लिएर जाऊ मेरो फूलको हृदय
नचुँड्दै यसको एक पत्र पनि
पर.......
जहाँ तिनीहरु छन्
कामदारहरु
असल कामदारहरु
बनाऊ यसलाई हतियार

प्रिय मान्छे !
लिएर जाऊ यसलाई
मुर्दाहरुको बस्तीभन्दा बाहिर
पर....... टाढा
जहाँसुकै होस्
जिउँदा मान्छेहरुको बस्तीमा
प्रकृतिका सुन्दर काखमा

रोपी देऊ यसलाई
न्यानो माटोमा
शोभायमान पर्वतमाथि
सुन्दर रुख झैं
उभिन सकोस् यो

प्रिय मान्छे !
लिएर जाऊ यसलाई
टाँसेर आफ्नै छातीमा

रोपी देऊ यसलाई
विशाल आकाश मुनी
फैलिएका फाँटहरुमा
हराभरा
रमाउन सकोस् यो

माया देऊ
फुल्छ हृदय
लगाऊ यसलाई सुकर्ममा
बलिया पाखुरीलाई झैं
अझै दृढताका चित्र कोर
हृदय न हो दृढ हुन्छ

सजाऊ यसलाई
असल पुस्तक राखिएका
आलमारी जस्तै
मनको आलमारीमा
तर कतै
मनको आलमारी ढल्न नदेऊ
चोट लाग्ला है
हृदयमा ।

मेरो गाउँ

बिहान

नारीका चुरा बज्न थाल्छन्

थुरमाथि बसेर
धोवीचरो
गीत गाउन थाल्छ

मेरो गाउँ
बिस्तार ब्यूँझन्छ
पँधेरा जान्छ
र पानी ल्याउँछ
रातोमाटो घोलेर पोतेरी ठीक पार्छ
र संघार लिप्न
मेरो गाउँ
हरेक बिहान
घामलाई निम्त्याउने गर्छ

दिउँसो

आमा
रछ्यान छेउका भाँडा मस्काउँछिन्
र भाँडासँगै
आफूलाई पनि खियाउँछिन्

बुद्ध
स्कुल जान्छ
र स्तुति पढ्छ

अर्जुन
धनुकाण हैन
कलम भिर्छ
र जागीरमा जान्छ

धुर्बे
कोदालीले चपरी उप्क्याउँछ
र आफैंलाई थिच्न थाल्छ

अम्बिका
घाँस काट्न जान्छे
र औंलो पनि काट्छे
आकाशको घाम
जोवनले धपक्क बल्छ

मेरो गाउँ भने
घर्ती बूढाले पिँढी कुरे झैं
पिँढी कुर्छ
र आफ्नै अतीतमा डुब्छ

साँझ

जसरी
कुनै तरुनी छोरी
बेहुली बनेर माइतीसित बिदा हुन्छे
त्यसैगरी
दिनभरिका असंख्य डामहरु छोडेर
घाम
यहाँबाट बिदा हुन्छ

गाईको बाच्छो
थुनमा झुण्डिए जस्तै
बुबुमा झुण्डिएको बालक च्याप्दै
आमा
चुलामा आगो जोर्छिन्
र खुईऽऽय सुस्केरा काढ्छिन्

धुवाँ
धुरीबाट बाहिर निस्कन्छ
र सायद
अँध्यारोसित साउती मार्छ

अँध्यारो
झ्यालबाट चोर पसे झैं
खुसुक्क भित्र पस्छ
र गाउँको घाँटी मचक्क कस्छ

यसरी
अँध्यारोले छापामारेको मेरो गाउँ
टुकी छेउ पढ्न बसेको बालकले झैं
टुकी निभाउनै बिर्सन्छ
र भुसुक्क निदाउँछ।

राजधानी

यो काँशको कचौरा
भोड्का र उर्वशीले टन्न छ

यसलाई रित्याउन
प्रत्येक साँझ
कोही
मासङ्गल्ली छिर्छन् र आफैंलाई
रित्याउन थाल्छन्

कोही
बागबजार पस्छन् र आफैंलाई
खोज्न थाल्छन्

यो काँशको कचौरा
भोड्का र उर्वशीले टन्न छ
बासी रोटी र बासी सपनाले टन्न छ

यसलाई
प्रवाहित गर्न र निम्त्याउन
साजी घामलाई
यहाँ कुनै मञ्जुश्रीले

अझै
फूलचोकीबाट
या कतै उचाइबाट
तरवार उज्याएको छैन

अझै
कुनै बुद्धले
स्वयंभूबाट
या कतै अग्लाइबाट
शंखनाद गरेको छैन ।

प्रतिष्ठा

जाडोमा ओढ्न नमिल्ने
भोकमा खान नमिल्ने
आफैँले काँधमा बोकेको
एउटा कुकुर
न यसले शिकार खेल्ने
न यसलाई छोड्नै मिल्ने ।

𝄞

रोटी

यो कुनै प्रतिष्ठित बिम्व होइन
जसलाई
न घाम झैँ कवितामा सजाउँन पाउँ
न जून झैँ गीतमा गाउँन पाउँ
यो कुनै गुराँस होइन
यो कुनै पलाँस पनि होइन
न मन्दीर पुज्नै पाउँ
न प्रेमीकाको हातमै थमाउँ ।

𝄞

रूखको घोषणा

चिलाउनेको रूखले घोषणा गऱ्यो
अब सबै रूख चिलाउने बन्नु पर्छ
र फैलाउनु पर्छ आफ्नो अस्तित्व
अर्थात्
हामी सबै चिलाउने बन्नु पर्छ

श्रीखण्डको रूखले इन्कार गऱ्यो
र भन्यो-
कृपया !
म त आफू
काटिएर पनि
ताछिएर पनि
चन्दन बन्नु पर्छ
मान्छेको निधारमा दलिनु पर्छ
शीतलता प्रदान गर्नु पर्छ मैले

म चिलाउने बन्ने छैन
म चिलाउने बन्ने छैन ।

शहरमा रात

कुकुरको एकनासे भुकाइ
प्वाल पारिरहेछ मथिँगल

किथ्राको किर्‌किर्
झमझमाइरहेछ रक्सीको नशा झैँ

विजुलीको तारमा बसेर
खुर्पे जून चपाइरहेछ लाटोकोसेरो

म अँध्यारोले
लथपथ भिजेको छु
मेरा सबै छिमेकी
निथ्रुक्क छन् अँध्यारोले ।

सुरेन बाबु

सुरेन बाबु
यो सामान्य कुरो हो
रगत रातो हुन्छ

सुरेन बाबु
तिमीले आनन्द लिन
राइफल बोक्ने गरेका छौ
साँझको गोधूलिमा
तिमीले निरीह ढुकुर मार्ने अभ्यास गरेका छौ
तिमीलाई थाहै छ
ढुकुरको रगत रातो हुन्छ

सुरेन बाबु
यो सामान्य कुरो हो
रगत रातो हुन्छ

सुरेन बाबु
तिमीले आनन्द लिन
राइफल चलाएका छौ
र अब सरकार पनि चलाएका छौ

सुरेन बाबु
भरखरै तिमीले
भोका आशालालहरूको भीडमा
आधुनिक मट्याङ्ग्रा चलाएका छौ
तिमीलाई राम्ररी दिव्यज्ञान प्राप्त भएको छ
तिम्रो मट्याङ्ग्राले
छाती छेड्दा निस्केको
भीडको रगत पनि रातो हुन्छ

सुरेन बाबु
अब रगतमा रङ्ग परीक्षण जरुरी छैन
प्राणीको धमनी र शिरामा बग्ने तरल रातै हुन्छ

सुरेन बाबु
यो पनि त निर्विवाद छ
भीडबाट कुनै मट्याङ्ग्रो
तिम्रो छातीमा बज्रियो भने
तिम्रो छातीको भुलभुले पानी पनि रातै हुन्छ ।

𝄞

टुकी

म मेरो देहको
रस सुकाएर बल्ने गर्छु
मेरो जलनसँगै तिम्रो खुशी
आँखाका नानी चम्काउने गरी
तिमी सामु आउँछ
र मोहित पार्छ तिमीलाई

म मेरो देहको
रस रित्याएर बल्ने गर्छु
मेरो पीडासँगै
निल्ने गर्छु म
तिम्रो पीडालाई
यतिबेला
दर्दका कुरा छोड
बरु
मेरो देह नसुकाऊ न मान्छे !
मलाई बल्न देऊ ।

स्पर्श

तिम्रो हृदयबाट
मेरो हृदयसम्म आउने
एउटा पुल छ

तिमी नदि पारि

म नदि वारि

हामी बीचमा
मीठो सौरभ छर्ने
सुन्दर फूल छ
यो कहिले
हिमाली हावा भएर आउछ
र मलाई छुन्छ
कहिले
नदिको छाल भएर जान्छ
र तिमीलाई छुन्छ ।

तिमीले हेरेको क्षण

तिमीले हेरेको क्षण
मलाई
मौनता मनपर्छ

मौनता
सिर्जनाको प्रस्थान विन्दु
यहीँबाट
सुन्दर सङ्गीतको प्रारम्भ हुन्छ

मौनता
आत्माको अनन्त गहिराइ
यहीँबाट
प्रेम अङ्कुरण हुन्छ

मौनता
प्रेमालापको उद्गम स्थान
यहीँबाट
निशब्द वार्ता हुन्छ

तिमी हेरिरहु
तिमीले हेरेको क्षण
मलाई
मौनता मनपर्छ ।

इच्छा

तिम्रो मन
सागर भैदिए
म त्यहाँ पौडने थिएँ

माछाको जुनी बाँच्ने थिएँ

तिमीले स्वीकृति दिइदिए
तिमीभित्रै हराउने थिएँ
र फेरि
उही बसन्तको खोजीमा
एउटा नयाँ गीत गाउने थिएँ ।

हिमनदी

जब घामको किरणले
मलाई स्पर्श गर्छ
जब
न्यानोपन भर्छ ममाथि
म पग्लन्छु
मेरा प्रत्येक अङ्गहरु चलमलाउँछन्
बतासले हल्लिएका पात झैं
मेरा जमेका दिन र रात चलमलाउँछन्

म बग्न थाल्छु

अविरल बग्छु

चोइटिएका चट्टानहरु सुमसुम्याउँदै
तल तल मैदान पुग्छु

कतै
बलेको आगोमा होमिन्छु र बाफिन्छु
कतै
बिरुवाका काण्डमा घुस्छु र रापिन्छु

जब म
मेरो यात्राभरि
चुडिँदै र कुडिँदै
महासागर पुग्छु
प्रचण्ड घामले तात्छु

शीतल हावाको बुइ चढेर
अकासिँदै उड्छु
जहाँ मलाई चट्याङ्ले पनि पोल्दैन

म कठाँग्रिन्छु
फेरि हिउँ भएर तल खस्छु

जब घामको किरणले
मलाई स्पर्श गर्छ

जब
न्यानोपन भर्छ ममाथि
म पग्लन्छु
बारम्बार पग्लन्छु ।

गुफा

हातमा मैन बत्ती लिएर
तिमी
अनकण्टार जङ्गलतिर लाग्यौ भने

अँध्यारोको साम्राज्य
पहाडले थचक्क थिचेको
कुनै मुलुक भेट्ने छौ

त्यसले
तिमीलाई सोध्ने छ-
तिम्रो हातको टल्कने कुरा के हो हँ ?

जवाफमा तिमीले-
यो तिमीलाई नै उपहार हो
भन्यौ भने
उसको खुसीको सीमा रहने छैन ।

𝄞

म कठोर कवि

मन धराप भएपछि
यसमा केही अट्दैन
तिमी प्रेमको प्रश्न गर्छौ ?
यहाँ त घृणा पनि अट्दैन

म
त्यही धराप मन बोकेर हिँडेको
एउटा भरिया
म एक्काइसौँ शताब्दीको द्वारमा उभिएको
एउटा आश्चर्य
म कठोर कवि
जसलाई
प्रेममा कुनै चासो छैन
र घृणामा पनि

म सम्वेदना बिहिन हुँदै गएको
एउटा मासुको डल्लो
जसलाई
जताबाट ठुँगे पनि हुन्छ
कुनै दर्दानुभूति हुनेछैन
धराप मनमा दर्दको स्थान हुन्न
दर्दहीनलाई
जसरी चोक्ट्याए पनि हुन्छ
तिम्रो खुसी
तिमी खुकुरी बने हुन्छ
तिमी नै अचानो बने हुन्छ ।

विक्षिप्त घोडचढी

घोडचढी
घोडामाथि छ
र ऊ आफैंलाई थाहा छैन
ऊ केमाथि चढिरहेछ

अहिले
चर्को घाम छ या बादल
यो पनि उसलाई थाहा छैन

सडकमा
कालो लम्पसार सडकमा
केको लस्कर लम्किरहेछ
जुलुस, मलामी या जन्ती

आकाशमा
नीलो आकाशमा
चमचम के चम्किरहेछ
चन्द्रमा, तारा या उपग्रह
उसलाई केही थाहा छैन

कहिलेकाहीँ
घोडचढी सपना देख्छ
घोडामाथिबाटै सपना देख्छ

सपनामा-
चिहानमा गडिएको मान्छे उठ्छ
र निर्धक्क उसित बोल्छ
अस्ताएको घाम
फेरि उदाउँछ
र उसलाई पोल्छ

अनि ऊ
बरबराउँछ
बारम्बार बरबराउँछ

जब ऊ ब्युँझन्छ
घोडालाई सन्निपात भएको छ

या ऊ आफैंलाई
ऊ केही थाहा पाउँदैन

आकाशमा
माथि माथि नीलो आशमा
मेघ गर्जिरहेछ
या सडककै
कङ्कलाशब्दको प्रतिध्वनि
अविराम वर्षा भैरहेछ
या उसकै स्वागतमा पुष्पवृष्टि
अथवा
बूढा पातको मृत्युले ल्याएको पतझड

उसलाई केही थाहा छैन

अहिले ऊ
बगैँचाको सुगन्धमा
यात्रा गरिरहेछ
या तबेला भित्रकै जात्रा
यो समेत उसलाई थाहा छैन

घोडचढी
मात्र घोडा चढिरहेछ
घोडा
उसको प्रिय घोडा
सकि नसकि हिनहिनाइरहेछ
विक्षिप्त घोडचढी
मात्र घोडा चढिरहेछ ।

धनेः एउटा कविता

धने
बञ्जर भूमी खन्छ
जोत्छ र उमार्छ बीउहरु
बीउसँगै उम्रन्छ धने

फकन नपाउँदै
उसको खेतमा
उसको जिन्दगी उम्रने खेतमा
साँढे पस्छ र चपाउँछ उसको पूरा जिन्दगी

फेरि
बेला नहुँदै ओइलाउँछ
मात्र ओइलाउँछ धने

पैह्रो जान्छ उसको हृदयमा
जिन्दगीका पाटा पाटामा पैह्रो जान्छ
ओठमा
आँखामा
सपनामा
चारैतिर पैह्रो जान्छ

उसका स-साना
नानीका नानामा पैह्रो जान्छ
हरेक बिहान र हरेक साँझको
खानामा पैह्रो जान्छ

पटक पटक बन्ने प्रयत्नमै
भत्कन्छ धने
मात्र भताभुङ्ग हुन्छ

कान्लो लड्छ र उ पनि लड्छ
असिना वर्षन्छ र उ पनि चुटिन्छ

तै पनि
पूर्वको लालीसँगै
उठ्छ धने

कुटाले भुइँ खोप्छ
र आफैंलाई माटोमा
रोप्छ धने ।

देश: सपनामा

देशले मलाई
आफ्ना सजल आँखाले हेर्दा
मैले सपनामा झैं
उसका आँखामा टाँगिएको
आफ्नो प्रतिविम्ब पाएँ
म मुस्कुराउँदा
ऊ मुस्कुराउँथ्यो
म रुँदा
ऊ रुन्थ्यो
मेरो मन जलेको मैन झैं पग्लन्थ्यो
र म शीत भएर
उसलाई चुम्बन गर्थें
उ दूबो भएर
मलाई चुम्बन गर्थ्यो ।

एकान्तमा

एकान्तमा
पनीको तप् तप् बज्छ
र गुनगुनाउन थाल्छ
पिपलको पात

एकान्तमा
शीत झर्छ
र फक्रनथाल्छ
सयपत्री फूल

एकान्तमा
कुकुर भुक्छ
र थुमथुम्याउन थाल्छे दमयन्ती
चलमलाउदै गरेको
नवजात शिशु

एकान्तमा
कविता जन्मन्छ
र अङ्कित गर्छ
यी सबै दृश्यलाई आफूमा

एकान्तमा
गोली चल्छ
र हुन्छ हत्या कविताको ।

गैरी गाउँ

मेरो गाउँको नाउँ
गैरी गाउँ

यहाँ
सूर्य उदाउँछ
आँगन लिप्न
तर गहिरा छन् अझै रातहरु
यहाँ
चन्द्र उदाउँछ
शीतल पोख्न
तर गहिरा छन् अझै पीडाहरु

यहाँ
श्रमले झुल्छन्
सुन्दर बाला
तर गहिरा छन् अझै भोकहरु
यहाँ
विपना आफैं
फाँसी चढ्छे
तर गहिरा छन् अझै सपनाहरुहरु ।

हराएको कविता

मलाई सम्झना छन्
मृगका जस्ता त्यसका आँखा
र तिनबाट
मैले चियाएका दृश्य

सम्झना छन्
त्यसका सुकोमल औँला
र तिनबाट
पाएका स्पर्श
त्यो थिई सायद
मलाई
झुक्याउन आएकी प्रेयसी
मभित्र छन् त्यसका केही अंश ।

𝄞

अनन्त तिर्खा

युगौंदेखि
मैले तिमीलाई
फूलमा खोजेँ
बास्नामा खोजेँ

मिर्मिरेको मधुर किरण
गोधूलिको क्षितिजमा खोजेँ

युगौंदेखि
निशब्द, मौन
मैले
तिम्रैनिम्ति युद्ध लडेँ

आफ्नै रगतको गन्धमा
मैले तिमीलाई खोजेँ

मेरो अनन्त तिर्खा
तिम्रो सुकोमल स्वरुप
शान्त
सौम्य

युगौंदेखि
मैले तिमीलाई
केबल तिमीलाई खोजेँ ।

जङ्गल

हामी छौं
जङ्गली शताब्दीमा
हामीसित छ
हाहाकार र चित्कार

घना जङ्गल र शहर
चारैतिर छरपस्ट छन्
मखुण्डो धारी
हिंस्रक भीरू

आ-आफ्नो
भोक मार्ने अभियानमा
तल्लीन मखुण्डे

कसैको औंला चपाउदै छ
एउटा मखुण्डे
उसलाई छ
कलमको आवाजसित घृणा

कसैको जिभ्रो चपाउदै छ
अर्को मखुण्डे
उसलाई छ
गीतको मुर्च्छनासित नफरत

कसैको कान चपाउदै छ
एउटा मखुण्डे
उ छ
शब्दज्ञानसित भयभीत

कसैको लिङ्ग चपाउदै छ
अर्को मखुण्डे
उ छ
सिर्जनाकर्मसित आतङ्कित

क्रमशः
अङ्ग अङ्गका स्वादमा व्यस्त
मखुण्डेहरु
विज्ञ छन् या अनभिज्ञ ?

अनेकौं खप्पर भित्रको
अहिंसक चेतना
तिनका निम्ति सुपाच्य छैन ।